

สภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร

SUPPLY MANAGEMENT PROBLEMS OF SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATIONS IN SAKON NAKHON PROVINCE

17

ศิริพล คุณห้อม*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณรัตน์ นิ่มคลุง**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานพัสดุขององค์กรบริหาร ส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร โดยศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุ และหาแนวทางในการพัฒนา การบริหารงานพัสดุ 3 ด้าน คือ ด้านการจัดทำพัสดุ ด้านการควบคุมพัสดุ ด้านการจำหน่ายพัสดุ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์กรบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง เจ้าหน้าที่พัสดุ จำนวน 316 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่ามี 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) F-test (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพปัญหาในการบริหารงานพัสดุขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร ในภาพรวม พบร่วม พบว่า ผู้บริหาร ปลัดองค์กรบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง และเจ้าหน้าที่พัสดุ มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาในการบริหารงานพัสดุในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการจัดทำพัสดุโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดย ลำดับแรก คือผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนตำบลขาด ความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการพัสดุขาด ความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติเกี่ยวกับ การจัดซื้อจัดจ้าง พัสดุที่มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของผู้ใช้มีมีราคาสูง กว่าเกณฑ์มาตรฐาน ที่ทางราชการกำหนดไว้ และลำดับสุดท้าย คือ การยึดพัสดุจากบุคคลหรือหน่วยงานอื่น มีระเบียบ และวิธีปฏิบัติ ซับซ้อนยุ่งยาก ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติ

2. ด้านการควบคุมพัสดุโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยลำดับแรก คือ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดเก็บ พัสดุ การจัดทำบัญชีพัสดุ และทะเบียนคุณครุภัณฑ์ รองลงมา คือ พัสดุ บางประเภท บางชนิดไม่ได้ลงรหัสหรือหมายเลขอประจำพัสดุ การจัดทำบัญชีพัสดุหรือทะเบียนคุณครุภัณฑ์ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบพัสดุ และลำดับสุดท้ายคือ ตรวจสอบพัสดุไม่รายงานผู้บริหาร สำนักงาน เมื่อพบว่ามีพัสดุที่ชำรุด เสื่อมสภาพหรือสูญไปให้เป็นปัจจุบัน

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาธุรกิจประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ด้านการจำหน่ายพัสดุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยลำดับแรก คือ ผู้บริหาร ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบและวิธีการจำหน่ายพัสดุ รองลงมาคือ ระเบียบเกี่ยวกับการจำหน่ายพัสดุมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ไม่สะดวก ในการปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการจำหน่ายพัสดุ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบพัสดุ ส่วนลำดับสุดท้าย คือ การจำหน่ายพัสดุมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ทำให้การจำหน่ายพัสดุไม่ตรงกับความเป็นจริง และมีพัสดุค้างจำหน่าย

ABSTRACT

The purpose of this study was to develop a development way of supplies management in Sub-District Administration Organizations, Sakon Nakhon province through investigating the problem states of supplies management and finding a development way of supplies management in three aspects, namely procurement of supplies, control of supplies and distribution of supplies. A sample comprised Sub-District Administration Organizations' administrators, Sub-District Administration Organizations' secretaries, the treasury's heads and supplies officers, totaling 316 people. A 5-rating scale questionnaire was used as tool for collecting data. Analysis was done through a computer program package. Statistics used for analyzing data were percentage, mean, standard deviation and one-way ANOVA.

The findings revealed as follows:

The overall problem state of supplies management at Sub-District Administration Organizations in Sakon Nakhon province was found that administrators, secretaries, the treasury's heads and supplies officers had an opinion about it at the medium level. As each aspect was considered, it can be concluded as follows:

1. The aspect concerning procurement of supplies as a whole was at the medium level. The first ranks of the problem states in this aspect concerned lacks of knowledge, understanding, and skill in practice of procurement among administrators of Sub-District Administration Organizations, lacks of knowledge, understanding, and skill in practice of procurement of supplies. Qualitative supplies which meet the need of users usually have a higher price than the standard one set officially. The last rank concerned the regulations for practice of borrowing supplies from other people or work units that had proved troublesome.

2. The aspect concerning control of supplies as a whole was at the medium level. The first ranks of the problem state in this aspect concerned no attachment of importance to storing supplies, to making an inventory, and to keeping a record of durable goods by administrators. The secondary rank concerned no practice of recording some supplies in code of specifications, and making an inventory or registering the durable goods was not correct according to the specified supplies regulations. The last rank concerned inspection of the supplies. As the supplies were found damaged, worn-out or lost, no report was attempted to make promptly to the office's manager.

3. The aspect concerning distribution of supplies as a whole was at the medium level. The first ranks of the problem state in this aspect concerned lacks of knowledge and understanding about regulations and how to distribute the supplies among the administrators. The secondary rank was concerned that the regulations

about distribution of the supplies were found troublesome, complicated, and inconvenient for the supplies officers to practice, They felt it is hard to follow the regulations correctly. The last rank concerned the difficulty and complication of supplies distribution. That would be a cause of an error in practice and result in leftover supplies in stock.

ภูมิหลัง

การกระจายอำนาจของส่วนกลางสู่ท้องถิ่นนั้น เป็นเจตนาตามอันสำคัญของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งให้ความสำคัญแก่ประชาชนในท้องถิ่นในการมีส่วนร่วม ในการปกครองท้องถิ่น ดังที่บัญญัติไว้ ในมาตรา 282 ที่ว่า ภายใต้บังคับ มาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนาตามที่ของประชาชนในท้องถิ่น จะต้อง เข้าใจสิทธิ และหน้าที่ของตนเองอย่างถ่องแท้เสียก่อนด้วยนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ก็คือ การกระจายอำนาจ การปกครองสู่ ท้องถิ่นในระดับพื้นฐาน คือ “ตำบล” ซึ่งรูปธรรมที่ชัดเจนในนโยบายดังกล่าว ก็คือ การประกาศใช้พระราชบัญญัติสถาตัมพล และ องค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งมีผลให้สภาพตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล และยกฐานะสภาพตำบลที่มีรายได้เข้าหลักเกณฑ์จัดตั้ง เป็นหน่วยบริหารราชการ ส่วนท้องถิ่นเรียกว่า องค์กรบริหารส่วนตำบล กรรมการปกครอง โดยกองราชการส่วนตำบล ได้ตระหนัก เป็นอย่างดีว่า ในการดำเนินงานของสภาพตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล จะเกิดผลสำเร็จได้ อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นอย่าง ยิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในรายละเอียดของกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับเหล่านั้นอย่างถ่องแท้ เพื่อให้สามารถนำไป ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ (ณัฐณิชา รักษาสัตย์. 2546 : 1)

ความพยายามในการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นให้ถึงมือประชาชนในตำบล หมู่บ้าน อันเป็นรากฐานของการ ปกครองประเทศ ได้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมหลังจากที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ทำให้สภาพตำบลทุกแห่งมีฐานะ เป็นนิติบุคคล และสภาพตำบลที่มีรายได้ไม่รวม เงินอุดหนุน ในปีงบประมาณที่ล่วงมา 3 ปี ติดต่อกัน ไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับยกฐานะเป็นองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) อันเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่วันที่ 30 พฤษภาคม 2538 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน อบต. มีอำนาจในการปกครองตนเอง และมีอิสระในการบริหารงานบุคคลการ งบประมาณ และพัสดุด้วยตนเอง ตามอำนาจหน้าที่ ที่กฎหมายกำหนดไว้ภายใต้การกำกับดูแลของส่วนกลาง (จารุพงศ์ พลเดช และ คนอื่นๆ. 2539 : 1)

การปกครองตนเองนับเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในระบบการเมืองการปกครอง แบบประชาธิปไตย เนื่องจากเป็น รูปแบบที่แสดงออกซึ่งสิทธิเสรีภาพของประชาชน ในการกำหนด แนวทางการดำเนินชีวิตของตนเอง และเป็นช่องทางสำคัญ ในการมี ส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้วย ซึ่งการจัดการปกครองตนเองในรูปของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น มีพันธกิจ (Misson) ที่ สำคัญ 3 ประการ คือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชน การอำนวยความสะดวกในการสาธารณูปโภคที่จำเป็น แก่ ประชาชน และการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่น (สมศักดิ์ เจริญผล. 2542 : 1, อ้างถึงใน สำเนียง อะเวลา. 2547 : 1)

สิ่งที่เป็นหัวใจหลักขององค์กรบริหารส่วนตำบล คือ ได้ให้อำนาจองค์กรบริหารส่วนตำบลในการจัดเก็บรายได้จากท้องถิ่น นั้น เพื่อให้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพา เงินงบประมาณแผ่นดินเพียงทางเดียวเหมือนกับสภาพตำบล แบบเดิม รวมทั้งยังสามารถออกกฎหมาย ในการเรียกเก็บภาษีในท้องถิ่นได้เช่นเดียวกับหน่วยการปกครองท้องถิ่นแบบอื่นๆ ด้วย นั้น คือในการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบขององค์กรบริหารส่วนตำบล หัวใจสำคัญคือการกระจายอำนาจการคลังไปสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ ท้องถิ่นสามารถแสวงหารายได้มาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นของตนได้อย่างพอเพียงและเป็นอิสระ ให้อำนาจท้องถิ่นในการปกครองตนเอง ได้มากขึ้น การกระจายอำนาจการปกครองในรูปแบบองค์กรบริหารส่วนตำบลอยู่ในความสนใจของหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นฝ่าย

การเมือง ฝ่ายข้าราชการประจำ นักวิชาการ ตลอดจนประชาชนทั่วไป ด้วยความหวังว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลจะเป็นเวทีให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ซึ่งในขณะเดียวกันหลายฝ่ายได้ตั้งข้อสังเกตว่าหลังจากที่ได้บริหารงานมาช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้ว องค์กรบริหารส่วนตำบลได้ประสบปัญหาต่างๆ หลายประการ (สถาบันดำรงราชานุภาพ กองวิชาการและแผนงาน และสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง 2540 : 1, อ้างถึงใน สำเนียง อะเวลา. 2547 : 3)

งานพัสดุนี้ถือว่าเป็นงานที่สำคัญในการบริหารการคลังท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในฐานะที่เป็นงานบริการของงานฝ่ายอื่นๆ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลให้ บรรลุเป้าหมาย การเกิดปัญหาขึ้นในการบริหารพัสดุจะมีผลกระทบต่อการบริหารงานทั้งมวล ดังนั้นผู้บริหารเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมีทักษะ ในการนำไปปฏิบัติเป็นอย่างดี มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ ขอบข่าย และหลักปฏิบัติต่างๆ ให้เข้าใจชัดเจน จะต้องศึกษา ระเบียบ กฎหมายที่ใช้อยู่ให้ละเอียด รอบคอบจนสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำเนียง อะเวลา. 2547 : 4)

งานด้านพัสดุ เป็นงานที่เป็นกลไกที่มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ของหน่วยงานต่างๆ ตั้งแต่หน่วยงานเด็กๆ ไปจนถึงระดับประเทศ จะเห็นได้ว่าอาคารสถานที่สิ่งก่อสร้างต่างๆ รวมถึงอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ในการเรียนการสอน การปฏิบัติงานด้านต่างๆ ที่มีขนาดเล็กๆ จนถึงขนาดใหญ่ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ จานถึงเครื่องจักรกล รถยนต์ ชนิดต่างๆ สิ่งเหล่านี้ได้มาจากการจัดทำของพัสดุทั้งสิ้น ซึ่งกว่าจะอุดมมาเป็นพัสดุ สิ่งของ สิ่งก่อสร้างเหล่านี้ได้ จะต้องผ่านกระบวนการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การจัดทำ ฯลฯ ถ้านานพัสดุมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใส ที่จะทำให้สามารถควบคุมคุณภาพของทรัพยากรที่ใช้ ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย ในขณะเดียวกันหากหน่วยงานใดที่งานพัสดุมีการดำเนินงาน ที่ขาดประสิทธิภาพและความโปร่งใส มักจะเผชิญกับปัญหาการใช้เงินอย่างขาดประสิทธิภาพ พฤติกรรม ฉ้อราษฎร์บังหลวงหลายรูปแบบยังผลให้ส่วนราชการสูญเสียงบประมาณไปเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน ในที่สุด (รัชนา ตระกูลวิจิตร. 2550 : 3)

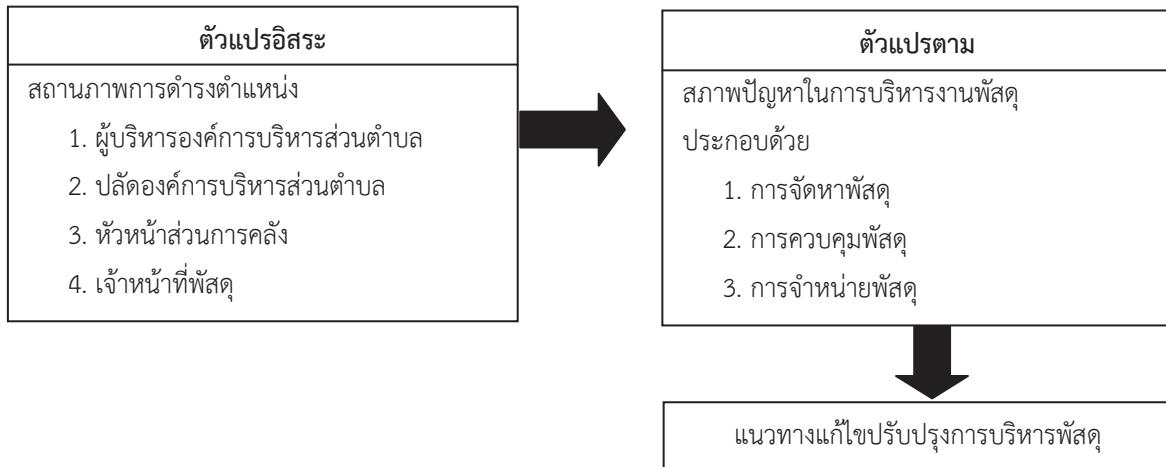
ปัญหาการบริหารงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลนั้นมีค่อนข้างสูง เช่น ระบบราชการ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านพัสดุไม่มีความเข้าใจในการบริหารงานด้านพัสดุ การไม่มีอิสระในการทำงาน ถูกควบคุมจากผู้ดูแลงำนาดประโยชน์ส่วนตัว และโดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นสำคัญ ในฐานะที่ผู้จัดซื้อจัดจ้าง เป็นผู้จัดซื้อจัดจ้าง พัสดุของ อบต. ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพปัญหา ในกระบวนการพัสดุขององค์กรบริหารส่วนตำบล โดยการศึกษาครั้งนี้ จะใช้พื้นที่จังหวัดสกลนคร เป็นกรณีศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการนำมาซึ่งการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไข และเป็นแนวทางแก้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานพัสดุขององค์กรบริหารส่วนตำบลต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ปลัดองค์กรบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง เจ้าหน้าที่พัสดุ
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ปลัดองค์กรบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง เจ้าหน้าที่พัสดุ
3. เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง งานพัสดุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย

การบริหารพัสดุในปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนตำบล แนวคิดทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องดังที่ระบุมาแล้ว ทั้งหมด เป็นพื้นฐานที่สำคัญที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในงานศึกษาระบบนี้ ดังแสดงในกรอบแนวคิดต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

การวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุหาการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอน สำหรับการดำเนินการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร รวม 98 แห่ง และละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหาร ส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง และเจ้าหน้าที่พัสดุ รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 392 คน ตามรายละเอียด ดังนี้

- 1.1 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 98 คน
- 1.2 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 98 คน
- 1.3 หัวหน้าส่วนการคลัง จำนวน 98 คน

1.4 เจ้าหน้าที่พัสดุ จำนวน 98 คน
รวมทั้งสิ้น จำนวน 392 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณของ TARO YAMANE ใน การวิจัยครั้งนี้จะใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 79 แห่ง แห่งละ 4 คน รวม 316 คน ซึ่งจำแนกเป็น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 79 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 79 คน หัวหน้าส่วนการคลัง จำนวน 79 คน และเจ้าหน้าที่พัสดุ จำนวน 79 คน รวมทั้งสิ้น 316 คน

การสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เป็นการเลือกที่ กลุ่มตัวอย่างขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่ละแห่งมีโอกาสถูกเลือกเท่ากันและเป็นอิสระต่อ กันซึ่งสามารถทำการสุ่มตัวอย่างได้จากการจับฉลาก โดยทำการจับฉลากเลือกกลุ่มตัวอย่าง จากองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ทั้งหมดจำนวน 98 แห่ง ให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณของ TARO YAMANE จำนวน 79 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาโดยอาศัยหลักการแนวคิดของนักวิชาการ เอกสารวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นแบบสอบถาม จะมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการและแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามโดยให้ผู้ตอบเสนอแนะแนวทางสำหรับการแก้ไขปัญหาอุปสรรค จำนวน 3 ด้าน คือ ปัญหาอุปสรรคด้านการจัดทำพัสดุ ปัญหาอุปสรรคในด้านการควบคุมพัสดุ ปัญหาอุปสรรคด้านการจำหน่ายพัสดุ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการบริหารงานพัสดุขององค์การ บริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ตามขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถาม ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ คือ

1.1 ขอหนังสือรับรอง และแนะนำตัวจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 79 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

1.2 นำหนังสือรับรอง และแนะนำตัวจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล พร้อมด้วยแบบสอบถาม จัดส่งให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 79 แห่ง ทางไปรษณีย์ หรือด้วยตนเองกรณี ที่ผู้วิจัยสามารถเดินทางไปด้วยตนเองได้

1.3 ติดตามขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองบางส่วนและรับคืนทางไปรษณีย์บางส่วน

1.4 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำไปดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความถี่ (frequencies)
2. ร้อยละ (percentage)
3. ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean)
4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5. F-test ชนิดความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบตัวแปรต้นกับสภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดทำพัสดุ ด้านการควบคุมพัสดุ ด้านการจำหน่ายพัสดุ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารปลดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง และเจ้าหน้าที่พัสดุ มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาในการบริหารงานพัสดุในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการจัดทำพัสดุโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยลำดับแรก คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดจ้าง รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการพัสดุขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง พัสดุที่มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของผู้ใช้มีมักมีราคากลาง กว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ทางราชการกำหนดไว้ และลำดับสุดท้าย คือ การยึดพัสดุจากบุคคลหรือหน่วยงานอื่น มีระเบียบและวิธีปฏิบัติชัดเจนยุ่งยาก ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติ

1.2 ด้านการควบคุมพัสดุโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยลำดับแรก คือ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดเก็บพัสดุ การจัดทำบัญชีวัสดุ และทะเบียนคุมครุภัณฑ์ รองลงมา คือ พัสดุบางประเภท บางชนิดไม่ได้ลงรหัสหรือหมายเลขประจำพัสดุ การจัดทำบัญชีวัสดุหรือทะเบียนคุมครุภัณฑ์ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบพัสดุ และลำดับสุดท้ายคือ ตรวจสอบพัสดุไม่รายงานผู้บริหารสำนักงาน เมื่อพบว่ามีพัสดุที่ชำรุด เสื่อมสภาพหรือสูญไปให้เป็นปัจจุบัน

1.3 ด้านการจำหน่ายพัสดุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยลำดับแรก คือ ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบและวิธีการจำหน่ายพัสดุ รองลงมา คือ ระเบียบเกี่ยวกับการจำหน่ายพัสดุมีความยุ่งยาก ขับข้อน ไม่สะดวกในการปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติเกี่ยวกับ การจำหน่ายพัสดุ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบพัสดุ ส่วนลำดับสุดท้าย คือ การจำหน่ายพัสดุมีความยุ่งยากขับข้อน ทำให้การจำหน่ายพัสดุไม่ตรงกับความเป็นจริงและมีพัสดุคงจำหน่าย

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนครจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ F-test พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีสถานภาพ การดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาในการบริหาร งานพัสดุขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ไม่ต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนา 1 ด้าน คือ ด้านการจำหน่ายพัสดุ คือ ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านระเบียบ กฎหมาย วิธีการเกี่ยวกับการจำหน่ายพัสดุ แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน อย่างทั่วถึงและต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ควรมีการควบคุม กำกับ ติดตามให้การ

ดำเนินการ จำหน่ายพัสดุเป็นไปตามระเบียบ ความมีการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสถานการณ์ ควรลดขั้นตอนในการปฏิบัติลงให้มีความทันสมัยและง่ายต่อการปฏิบัติ ความมีการแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ระเบียบพัสดุโดยตรง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสามารถให้ข้อเสนอแนะได้สองลักษณะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบันการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครในครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน การบริหารงานพัสดุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสกลนคร ห้ามโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจำหน่ายพัสดุ รองลงมา คือ ด้านการจัดทำพัสดุ และด้าน การควบคุมพัสดุมีปัญหาน้อยที่สุด ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉพาะส่วนการคลังในฐานะเป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานเกี่ยวกับ พัสดุโดยตรง ควรจะพิจารณาในเรื่องการให้ความรู้ในเรื่องระเบียบ กฎหมายเกี่ยวกับพัสดุ แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้พร้อมสำหรับการทำงาน เนื่องจากระเบียบ กฎหมายมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ติดตามไม่ทัน อาจทำให้ การดำเนินการ ไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายได้ ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญในการจัดส่งบุคลากรให้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร เฉพาะอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการทำงานให้ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และเกิดปัญหาน้อยที่สุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ความมีการศึกษาวิจัยสภาพปัจจุบันการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสกลนคร ด้วย เครื่องมือหรือวิธีการแบบอื่น เช่นการสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูล ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และเพื่อนำผล การศึกษาค้นคว้ามาปรับปรุงการบริหารงานพัสดุต่อไป

2.2 ความมีการศึกษาความเห็นจากบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำแหน่งแล้วนำมาเปรียบเทียบกัน เพื่อจะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จากรุพงศ์ พลเดช และคนอื่นๆ. ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : สถาบันดำรงเดชาນุภาพ, 2539.
ณัฐนิชา รักษาสัตย์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่.
การค้นคว้าแบบอิสระ รปม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.
รัชนี ตระกูลวิจิตร. การประเมินผลการดำเนินงานของงานพัสดุ มหาวิทยาลัยแม่โจ้. การค้นคว้าแบบอิสระ รปม. เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550.
สำเนียง อะเวลา. การศึกษาปัญหาการบริหารงานพัสดุ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
มหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รปม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.